

Назив предмета: **СРПСКИ ЈЕЗИК**

Циљ наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности. Програм наставе и учења предмета Српски језик у другом разреду основне школе чине три предметне области: *Књижевност*, *Језик* и *Језичка култура* (у оквиру које уче и друго писмо – латиницу). Препоручени број часова по предметним областима је: Књижевност – 70 часова, Језик – 40 часова и Језичка култура 70 часова. Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.

Разред: **II (други)**

Годишњи фонд часова: **180**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
<ul style="list-style-type: none">– разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст;– одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту;– одреди редослед догађаја у тексту;– уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине;– разликује стих и строфу;– уочи стихове који се римују;– објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни;– наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота;– чита текст поштујући интонацију реченице/стиха;	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА <i>Поезија</i> Народна песма: Да вам певам што истина није/Мишја моба Народна песма: Мајка Јова у ружи родила/Санак иде низ улицу Јован Јовановић Змај: Пролећница/Хвала Војислав Илић: Први снег Бранко Ћопић: Огласи „Шумских новина“ (одломци), Болесник на три спрата Душан Радовић: Лепо је све што је мало, Мама Драган Лукић: Школа, Равнотежа Мирослав Антић: Тајна Душко Трифуновић: Два јарца Григор Витез: Дохвати ми, тата, мјесец Александар Сергејевич Пушкин: Бајка	<ul style="list-style-type: none">- коришћење претходног искуства и предзнања- на основу испитивања настава се изводи на више нивоа уз примену индивидуализације, сваки ученик напредује својим темпом према својим способностима- дијалог између детета и наставника одвија се уз узајамно уважавање и поверење- деца се охрабрују да слободно износе своје мишљење- користе се различите методе којима се подстиче радозналост, пажња и развој

<p>– изражајно рецитује песму; – изводи драмске текстове; – износи своје мишљење о тексту;</p> <p>– разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одређује основне граматичке категорије именица и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; – поштује и примењује основна правописна правила;</p>		<p>о рибару и рибици (читање у наставцима) <i>Проза</i> Народна прича: Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са малим дететом Народна прича: Седам прUTOва Народна басна: Бик и зец/Коњ и магарац Доситеј Обрадовић: Пас и његова сенка/Коњ и магаре Десанка Максимовић: Бајка о лабуду Гроздана Олујић: Шаренорепа Градмир Стојковић: Деда Милоје Мирјана Стефановић: Златне рибице не праве штету Ђани Родари: Кад дедица не зна да прича приче Су Ју Ђин: Свитац тражи пријатеља Феликс Салтен: Бамби (одломак по избору) <i>Драмски текстови</i> Александар Поповић: Два писма Ана Миловановић: Слатка математика Гвидо Тартаља: Оцене Тоде Николетић: Шума живот значи Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић (баснописац), Никола Тесла (приче из детињства), знаменита завичајна</p>	<p>критичког мишљења (игра, разговор, илустративно-демонстративна метода, експеримент, рад у пару, рад у групи, такмичење -оспособљавање ученика да стечена знања примењују у свакодневном животу (игра, активна настава,) -оспособљавање ученика да стечена знања примењују на друге наставне предмете (корелација са предметима математика, свет око нас, грађанско васпитање, ликовна и музичка култура, енглески језик) -оцењивање се обавља сагласно Правилнику о оцењивању ученика, критеријуми су усаглашени на нивоу разреда -праћење рада, напредовања и развоја деце је систематско и прилагођено узрасту а онда и конкретної групи деце (индивидуални приступ)</p>
--	--	--	---

<p>– влада основном техником читања и писања латиничког текста;</p> <p>– пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном);</p> <p>– користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање;</p> <p>– правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину;</p> <p>– учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника;</p> <p>– разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај);</p> <p>– изражајно чита ћирилички текст.</p>		<p>личност и др.)</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице, брзалице, питалице, разбрајалице)</p> <p>2. Ханс Кристијан Андерсен: Принцеза на зрну грашка, Царево ново одело, Девојчица са шибицама</p> <p>3. Десанка Максимовић: Ако је веровати мојој баки, Прстен на морском дну, Бајка о трешњи, Сликарка зима, Како су пужу украли кућу, Три патуљка, Чика-Мраз, Божић-батини цртежи, Траве говоре бакиним гласом, Орашчићи-палчићи, Кћи вилиног коњица (три бајке по избору ученика)</p> <p>4. Љубивоје Ршумовић, избор из збирке песама Ма шта ми рече (Једног дана, Др, Десет љутих гусара, Ишли смо у Африку, Ако желиш мишице, Уторак вече ма шта ми рече, Има један, Телефонијада, Дете, Вуче вуче бубо лења, Вук и овца)</p> <p>5. Драгомир Ђорђевић, избор песама (Кад сам био мали, Бабе су нам сјајне, Рецепт за деду, Све су мајке, Ја сам био срећно дете, Једном давно ко зна када, Првоаприлска песма, Ми имамо машту, Тајанствена песма, Бити пекар то је сјајно, Успон једног лава, Стонога, Вештице су само трик)</p> <p>6. Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, Прича из ормана,</p>	<p>-као подстицај користе се похвале</p>
---	--	---	--

		<p>Весна Видојевић Гајевић, Бркљача, Дејан Алексић, Једном је један дечко зевнуо.</p> <p>Књижевни појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стих, строфа, рима; – народна успаванка; – басна; – бајка; – тема, место и време збивања, редослед догађаја; – главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци); – лица у драмском тексту за децу. 	
	<p>ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија</p>	<p>Глас и слог; самогласници и сугласници.</p> <p>Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи;</p> <p>глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни).</p> <p>Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне.</p> <p>Потврдне и одричне реченице.</p> <p>Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива.</p> <p>Спојено и одвојено писање речи: писање речце ли и речце не уз глаголе.</p> <p>Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке</p> <p>и запета у набрајању; писање датума</p>	

		арапским и римским цифрама. Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице ОШ, бр., итд., стр. инпр.).	
	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Друго писмо (латиница): штампана и писана слова. Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања. План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања. План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/драматизованог текста.	

ДОПУНСКА НАСТАВА Фонд часова: 18	
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - поштује и примењује основна правописна правила; - разликује глас и слог и препознаје самогласнике и сугласнике; - разликује врсте речи у типичним случајевима; 	ЈЕЗИК <i>Врсте речи:</i> именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици;

<ul style="list-style-type: none"> - одређује основне граматичке категорије именица и глагола - разликује реченице по облику и значењу; 	<p>придеви (описни); бројеви (основни и редни). <i>Реченице:</i> обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. <i>Велико слово:</i> писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - влада основном техником читања и писања латиничког текста; - правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; 	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА <i>Друго писмо (латиница):</i> штампана и писана слова. <i>Лексичко-семантичке вежбе:</i> допуњавање реченица, опис бића и предмета.</p>

Назив предмета: МАТЕМАТИКА			
<p>Циљ наставе и учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова. Програм наставе и учења предмета Математика у другом разреду основне школе чине три предметне области: <i>Бројеви</i>, <i>Геометрија</i> и <i>Мерење и мере</i>. Препоручени број часова по предметним областима је: Бројеви – 145 часова, Геометрија – 22 часа и Мерење и мере - 13 часова. Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.</p>			
Разред: II (други)			
Годишњи фонд часова: 180			
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
<ul style="list-style-type: none"> – одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – примени замену места и 	<p style="text-align: center;">БРОЈЕВИ</p>	<p><i>Први део</i> Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - коришћење претходног искуства и предзнања - на основу испитивања настава се изводи на више нивоа уз примену индивидуализације, сваки ученик напредује својим темпом према

<p>здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика $\frac{1}{n}$) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у табlici и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;</p>		<p>Римске цифре I, V, X, L, C</p> <p><i>Други део</i> Множење и дељење (таблично) Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца.</p> <p><i>Трећи део</i> Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика $\frac{1}{n}$ $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање</p>	<p>својим способностима - дијалог између ученика и наставника одвија се уз узајамно уважавање и поверење -ученици се охрабрују да слободно износе своје мишљење -користе се различите методе којима се подстиче радозналост, пажња и развој критичког мишљења (игра, разговор, илустративно-демонстративна метода, експеримент, рад у пару, рад у групи, такмичење - оспособљавање ученика да стечена знања примењују у свакодневном животу (игра, активна настава,) -оспособњавање ученика да стечена знања примењују на друге наставне предмете (корелација са предметима српски језик, свет око нас, грађанско васпитање, ликовна и музичка култура, лепо писање) -оцењивање се обавља</p>
--	--	--	--

			<p>сагласно Правилнику о оцењивању ученика, критеријуми су усаглашени на нивоу разреда</p> <p>-праћење рада, напредовања и развоја ученика је систематско и прилагођено узрасту а онда и конкретној групи (индивидуални приступ)</p> <p>-приликом сатављања задатака води се рачуна о индивидуалним способностима ученика</p> <p>-као подстицај користе се похвале и награде (нпр. акција-математичар месеца и сл.)</p>
<p>– разликује дуж, полуправу и праву;</p> <p>– одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски);</p> <p>– одреди обим геометријске фигуре;</p> <p>– нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи;</p> <p>– уочи подударне фигуре на датом цртежу;</p> <p>– уочи симетричне фигуре;</p> <p>– допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву;</p>	<p>ГЕОМЕТРИЈА</p>	<p><i>Први део</i> Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула.</p> <p><i>Други део</i> Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно).</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине – чита и запише време са часовника; – користи јединице за време у једноставним ситуацијама 	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).	
---	----------------------	--	--

МАТЕМАТИКА ДОПУНСКА НАСТАВА Фонд часова: 18	
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; 	ГЕОМЕТРИЈА <ul style="list-style-type: none"> – Дуж, права и полуправа. Тачка и права – Отворена и затворена изломљена линија – Графичко надовезивање дужи – Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула.
<ul style="list-style-type: none"> – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; 	БРОЈЕВИ <ul style="list-style-type: none"> – Сабирање и одузимање са преласком – Једначине са једном операцијом (сабирањили одузимање). – Римске цифре I, V, X, L, C – Множење и дељење (таблично) – Редослед рачунских операција – Бројевни изрази – Формирање израза на основу реалистичних ситуација
<ul style="list-style-type: none"> – изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине – чита и запише време са часовника; 	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ <ul style="list-style-type: none"> – Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm) – Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).

Назив предмета: СВЕТ ОКО НАС			
<p>Циљ наставе и учења Света око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему. Програм наставе и учења предмета Свет око нас у другом разреду основне школе чини тема <i>Насеље са околином</i> и пет предметних области: <i>Друг и ја, Култура живљења, Човек ствара, Кретање и оријентација у простору и времену, Разноврсност природе</i>. Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.</p>			
Разред: други			
Годишњи фонд часова: 72			
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
<ul style="list-style-type: none"> – идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; – оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; – се понаша тако да уважава различитости других људи; – прихвати последице када прекрши правила понашања групе; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота; – препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; – одреди тип насеља на основу његових карактеристика; 	<p>НАСЕЉЕ СА ОКОЛИНОМ</p> <p>Други и ЈА</p>	<p>Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.</p>	<p>-коришћење претходног искуства и предзнања - на основу испитивања настава се изводи на више нивоа уз примену индивидуализације, сваки ученик напредује својим темпом према својим способностима - дијалог између ученика и наставника одвија се уз узајамно уважавање и поверење - ученици се охрабрују да слободно износе своје мишљење - користе се различите методе којима се подстиче радозналост, пажња и развој критичког мишљења (игра, разговор,</p>

<ul style="list-style-type: none"> – повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; – одржава личну хигијену – руку, зуба и чулних органа; – примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; – безбедно поступа пре и током временских непогода; – истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; – одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; – пронађе нову намену коришћеним предметима; – наводи примере различитих облика кретања у окружењу; – одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; – измери растојање које тело пређе током свог кретања; – пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката; – именује занимања људи у свом насељу са околином; – одреди време помоћу 			<p>илустративно-демонстративна метода, експеримент, рад у пару , рад у групи, такмичење - оспособљавање ученика да стечена знања примењују у свакодневном животу (игра, активна настава,)) - изводи се амбијентална настава - оспособљавање ученика да стечена знања примењују на друге наставне предмете (корелација са предметима српски језик, математика, грађанско васпитање, ликовна и музичка култура, физичко васпитање) - оцењивање се обавља сагласно Правилнику о оцењивању ученика, критеријуми су усаглашени на нивоу разреда - праћење рада , напредовања и развоја ученика је систематско и прилагођено узрасту а онда и конкретној групи (индивидуални приступ)</p>
---	--	--	---

<p>часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину;</p> <ul style="list-style-type: none"> – забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена; – разликује облике рељефа у свом насељу и околини; – разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; – идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; – повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; – разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; – разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; – наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; – штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; – разврста отпад на предвиђена места; – негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; – препозна примере повезаности 			<p>- коришћењем интерактивних метода од рада у пару до тимског рада развија се сарадња међу ученицима</p> <p>- као подстицај користе се похвале, као и учешће у разним активностима које се организују у школи (Јесењи и Пролећни карневал, Дан здраве хране и сл.).</p>
	<p>Култура живљења</p>	<p>Симболи Републике Србије: грб, застава и химна.</p> <p>Типови насеља: село, град.</p> <p>Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број оброка, боравак у природи и физичка активност.</p> <p>Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства).</p> <p>Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза).</p> <p>Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз).</p> <p>Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.</p>	

<p>живих бића са условима за живот; – повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; – изведе једноставне огледе пратећи упутства; – повеже резултате рада са уложеним трудом.</p>	<p>Човек ствара</p>	<p>Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала. Занимања људи у граду и селу.</p>	
	<p>Кретање и оријентација у простору и времену</p>	<p>Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба. Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена.</p>	
	<p>Разноврсност природе</p>	<p>Рељеф и облици рељефа: узвишења, (брдо, планина) удубљења (долине, котлине) и равнице. Рељеф у насељу и околини. Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала). Површинске воде у насељу и околини.</p>	

		<p>Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства).</p> <p>Функције (улога) делова тела живих бића.</p> <p>Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске).</p> <p>Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи).</p> <p>Значај биљака и животиња за човека.</p> <p>Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p> <p>Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште – неопходни услови за живот.</p> <p>Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.</p>	
--	--	---	--

Назив предмета: ЛИКОВНА КУЛТУРА			
<p>Циљ наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа. Програм наставе и учења предмета Ликовна култура у другом разреду основне школе чине теме: <i>Облици, Споразумевање, Ликовне игре и Простор</i>. Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима. Број и редослед наставних тема нису фиксни (прописани или препоручени) да би се омогућило планирање интегрисане и пројектне наставе. Наставник планира број и редослед наставних тема, као и број часова за реализацију сваке теме. У настави треба да доминирају ликовни задаци који циљају више исхода и међупредметних компетенција.</p>			
Разред: II (други)			
Годишњи фонд часова: 72			
<p>ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
<ul style="list-style-type: none"> – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и 	ОБЛИЦИ	<p>Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...).</p> <p>Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - атмосфера на часу је пријатна и опуштена - почетне активности се односе на усмеравање ученика на коришћење нових медија - захтеви се прилагођавају узрасту и индивидуалним ликовним способностима ученика - кроз наставне садржаје развијати особине ученика: уредност, креативност, прецизност, доследност, упорност, критичност, оригиналност - ученици се охрабрују да
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<p>Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у</p>	

предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.		стрипу; знаци; лепо писање; честитке).	слободно износе своје мишљење - подстицати ученичке стваралачке способности и слободе у ликовном изражавању и то избором одговарајућих облика рада (фронтални, групни, у пару или индивидуални) и одговарајућих метода (игра, илустративно-демонстративна, разговор - праћење рада напредовања и развоја ученика је систематско и прилагођено узрасту и уважавају се индивидуалне разлике међу ученицима - као подстицај користе се похвале и изложбе
	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта).	
	ПРОСТОР	Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).	

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА			
Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа. Програм наставе и учења предмета Музичка култура у другом разреду основне школе чине теме: <i>Слушање музике, Извођење музике и Музичко стваралаштво.</i>			
Разред: II (други) Годишњи фонд часова: 36			
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА

<ul style="list-style-type: none"> – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; – разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – издвоји основне музичке изражајне елементе; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; – изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; – повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; 		<p>Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музика-радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори) – звуци из природе и окружења. Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих), висина (висок-дубок). Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика. Музичка прича. Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (цеде плејер, рачунар...).</p>	<p>-на сваком часу се прожима певање, свирање, слушање музике, као и активности у музичком стваралаштву;</p> <p>-активно учешће ученика на часу;</p> <p>-- дијалог између ученика и наставника одвија се уз узајамно уважавање и поверењешто доприноси ведрој и радној атмосфери</p> <p>-ученици се охрабрују да слободно износе своје мишљење</p> <p>-користе се различите методе (разговор, имитација, драматизација, демонстративна), облици рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, рад у групи, такмичење), као и наставна средства (цд, Орфов инструментар. слике)</p> <p>-дијалог између наставника и ученика одвија се уз узајамно уважавање и поштовање, што доприноси ведрој и радној атмосфери начасу</p> <p>-наставни садржаји су у корелацији са другим наставним предметима (српски језик, математика, свет око нас, грађанско васпитање, ликовна култура, физичко васпитање)</p> <p>-праћење рада, напредовања и развоја ученика је систематско</p>
--	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> – повезује ритам са графичким приказом; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – направи дечје ритмичке инструменте; – осмисли покрете уз музику; – осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; – осмисли одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука. 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Изговор бројалице у ритму уз покрет. Звучне ономотопеје и илустрације Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (а1-бела, ха1 - љубичаста боја). Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим</p>	<p>и прилагођено узрасту, а онда и конкретној групи (индивидуални приступ)</p>
--	------------------------	--	--

		ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон	
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Креирање сопствених покрета уз музику. Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономотеја и илустрација на краћи литерарни текст.	

Назив предмета: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ			
Циљ наставе и учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада. Концепција Физичког и здравственог васпитања заснива се достизање исхода овог васпитно-образовног подручја које се састоји из три предметне области: <i>физичке способности, моторичке вештине, физичка и здравствена култура.</i>			
Разред: други			
Годишњи фонд часова: 108			
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА

бити у стању да:			
<ul style="list-style-type: none"> – примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – разликује правилно од неправилног држања тела; – успостави правилно држање тела; – правилно дише током вежбања; – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – изведе дечји и народни плес; – користи основну терминологију вежбања; – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; – поштује мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; – поштује правила игре; – навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; – прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; – уредно одлаже своје ствари 	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	<p>Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - утврђивање стања и одређивање радних задатака за појединце и групе ученика - настава и садржаји рада су примерени узрасту и индивидуалним разликама међу ученицима - упутства за рад су прецизни и јасно формулисани - радни простор се оптимално користи, као и справе и реквизити - наставне методе (дијалогска, демонстративна, имитација...), као и облици рада (фронтални, групни, рад у пару, индивидуални) се комбинују - сви делови часа су функционално повезани - на часовима преовладава игра, али су и заступљени садржаји који захтевају прецизност извођења - оцењивање је описно и врши се током целе школске године, а оцена је стимулативна и у
	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ Ходање и трчање	<p><i>Ходање:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – кратким корацима, – дугим корацима, – у различитом ритму, – ходање опружањем стајне ноге, – ходање са реквизитом, – ходање са променом правца и смера, – ходање комбиновано са различитим покретима, – ходање преко ниских препрека, – елементарне игре са ходањем. <p><i>Техника трчања:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – трчање преко препрека, – трчање са променом ритма, – трчање са променом правца и смера, – брзо трчање стартом из различитих почетних положаја, – трчање 30 м – елементарне игре са трчањем. 	
	Скакања и прескакања	<p>Прескакање вијача, палица и других реквизита поређаних на тлу једноножним и суножним одскоком. Комбинације скокова, Скок удаљ и увис из места и залета.</p>	

<p>пре и након вежбања; – уочава улогу делова тела у вежбању; – уочи промене у расту код себе и других; – препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан; – примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; – одржава личну хигијену; – учествује у одржавању простора у коме живи и борави; – наведе врсте намирница у исхрани; – препознаје везу вежбања и уноса воде; – повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље; – препозна лепоту покрета у вежбању; – се придржава правила вежбања; – вреднује успех у вежбању;</p>		<p>Скок са повишене површине. Припремне вежбе за прескок: игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.</p>	<p>складу са физичким способностима учника - настава је у корелацији са свим наставним предметима</p>
	<p>Бацања и хватања</p>	<p>Ходање и трчање са котрљањем лопте. Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис без и са окретом за 360°. Вођење лопте једном и другом руком у месту и кретању. Додавање лопте једном и другом руком. Вођење лопте у ходању и трчању. Гађање лоптом у импровизовани кош, ниски кош и гол. Елементарне игре са вођењем, додавањем и гађањем лоптом у циљ. Штафетне игре и друге елементарне игре лоптом (вођење, хватање, додавање).</p>	
	<p>Пузања, вишења, упори и пењања</p>	<p>Помицање на дохватном вратилу са погрченим ногама у вису предњем. Помицање у вису предњем окретањем за 180°, са укрштеним хватом. Њихање уз помоћ. Проширени садржаји Узмак корацима уз косу површину. Бочно пењање уз лестве са</p>	

		наизменичним прехватањем и опирањем истовремено обема ногама	
	Вежбе на тлу	<p>Основни садржаји</p> <p>Два повезана колута напред.</p> <p>Колут напред и скок пруженим телом.</p> <p>Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину.</p> <p>Колут назад.</p> <p>Састав од научених елемената.</p> <p>Игре усвојених вежби.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Колут напред из упора стојећег опружених ногу.</p> <p>Колут преко лопте.</p> <p>Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби</p>	
	Вежбе равнотеже	<p>Основни садржаји</p> <p>Мала вага на тлу, клупи и ниској греди.</p> <p>Ходање привлачењем на целом стопалу и успон.</p> <p>Ходање опружањем стајне и предножењем замајне ноге.</p> <p>Ходање уназад на греди.</p> <p>Састав из првог разреда допунити наученим вежбама.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Наскок кораком на греду.</p> <p>Чучањ и окрет у чучњу за 90° и 180°.</p> <p>Састав из првог разреда допунити вежбама ходањем уназад и окретом у чучњу за 180°.</p> <p>Одељењско такмичење.</p>	

	Вежбе са реквизитима	<p>Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Прескакање вијаче на различите начине. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластисом. Полигон и елементарне игре уз коришћење реквизита</p>	
	Плес и ритмика	<p>Основни садржаји Народно коло и дечији плес по избору. Повезивање елемената из првог разреда у композицију – састав. Основни ритмички покрети са реквизитима. Проширени садржаји Прескакање вијаче уназад. Комбиновано прескакање вијаче напред-назад. Ходање и трчање са бацањем и хватањем лопте и обруча. Вежба са вијачом</p>	
	Полигони	Кобиновани полигон од усвојених вештина (вежби).	
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Култура вежбања и играња	<p>Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада победим. Навијам пристојно.</p>	

	Здравствена култура	Моје здравље и вежбање. Мишићи, зглобови и кости мога тела. Телесни развој.. Лична хигијена. Хигијена простора за вежбање. „Шарени-разноврсни оброк” ☒ правилна исхрана. Значај воде за организам и вежбање
--	---------------------	--

Назив предмета: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ			
Циљ наставе и учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.			
Разред: други			
Годишњи фонд часова: 36			
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
– разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; – успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; – искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге;	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у различитим групама	<i>Групни идентитет</i> Ко смо ми – сличности и разлике? Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...). Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост. Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе	коришћење раније стечених искустава -интерактивне радионице,размена искуства у кругу, рад у пару, у групи, тимски рад - дијалог између ученика и наставника одвија се уз узајамно уважавање

<ul style="list-style-type: none"> – препозна и уважи осећања и потребе других; – наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечјим правима; – прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; – препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ; – се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима; – наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; – разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; – саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; – даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу; – представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; 		<p>у групи.</p> <p><i>Осећања</i> Изражавање сопствених осећања. Осећања других, како их препознајемо и уважавамо. Веза осећања са мислима и понашањима.</p> <p><i>Потребе и права</i> Моје потребе и потребе других. Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања. Веза са правима. Права детета Конвенција о дечјим правима. Различити смо, али су нам права иста. Људска права важе свуда и за сваког.</p> <p><i>Кршење и заштита права</i> Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи. Знам како и коме да се обратим за помоћ.</p>	<p>и поверењешто доприноси ведрој и радној атмосфери</p> <ul style="list-style-type: none"> -ученици се охрабрују да слободно износе своје мишљење -нема пожељних, очекиваних и тачних одговора, нагласак је на откривању сазнања о себи и другима кроз размену информација -у раду се користе и примењују различите наставне методе, као и наставни облици -подстиче се. Радаозналост, толеранција, емпатија, сарадња, развој критичког мишљења, међусобно уважавање - оспособљавање ученика да стечена знања примењују у свакодневном животу (игра, активна настава) -оспособљавање ученика да стечена знања примењују на друге наставне предмете (корелација са свим наставним предметима) -као подстицај корисре
--	--	--	---

<p>– се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика; – наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; – препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета; – сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; – износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи; – учествује у изради плана једноставне акције; – са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; – доприноси промоцији акције; – на једноставан начин вреднује изведену акцију.</p>			<p>се похвале, иложбе -праћење напредовања ученика врши се континуирано, али се не оцењује класичним школским оценама, нити се пореде.</p>
	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница</p>	<p>Школа као заједница Вредности школе као заједнице – равноправност, одговорност, солидарност, брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Правила у школи и њихова функција. Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице. Односи у заједници Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи? Како комуницирамо у групи? Насилна и ненасилна комуникација. Сукоби Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог. Посредовање у сукобу. Конструктивно решавање сукоба.</p>	
	<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Школа као безбедно</p>	<p>Безбедност ученика у школи Ученици имају право на заштиту и безбедност. Правилник школе о безбедности</p>	

	<p>место</p>	<p>ученика. Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе – на излету и на настави у природи. Безбедност ученика је одговорност свих – запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе. Безбедно и небезбедно понашање на интернету. Одговорна употреба мобилног телефона.</p>	
	<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Школа као безбедно место за све</p>	<p>Како учинити школу безбедним местом за све – планирање и извођење једноставне акције. Кораци у планирању и извођењу акције. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видеоснимци фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити</p>	

боље.

Назив предмета: ПРОЈЕКТНА НАСТАВА Разред: други Годишњи фонд часова: 36				
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА	КОРАЦИ ПЛАНИРАЊА И ОРГАНИЗОВАЊА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none"> – правилно укључи рачунар, покрене програм за цртање, користи одговарајуће алатке овог програма, сачува свој цртеж и искључи рачунар. – користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника – правилно седи при раду за рачунаром – зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја – оспособљавање ученика да 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значај саобраћајног знака за ћака 2. Када нас чека полигон препрека 3. Када ластич замени теретану 4. У слављу бринемо о здрављу 5. Друштвене игре некада могу и сада 6. Помозимо врапцима 7. Празници у слици и прилици 8. Трагом славног сликара 9. Од творца до дворца 10. Дневник прочитаних књига 11. Удружење <i>Дрвенко</i> 12. Насмејане саксије 13. Наш зелени кутак у учионици и дворишту 14. Сви путеви воде до воде 15. Најближа река нас чека 16. Дневник наставе у природи 17. Од тањира до сувенира 18. Дан шарене обуће 	<ul style="list-style-type: none"> – дефинисање циља и исхода који се пројектом желе постићи; – планирање активности које одговарају теми пројекта, односно циљу пројекта, подела активности, избор материјала и метода рада, дефинисање места и динамике рада; – реализацију планираних активности; – приказ добијених резултата и продуката пројекта; – вредновање пројекта (процена остварености) 	<p>Све садржаје треба реализовати кроз различито тематско повезивање у игри или функционалној активности која задовољава интересовање и потребе детета на млађем школском узрасту.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише тип пројекта - одређује његов циљ, очекиване исходе, област којом се бави пројекат и повезаност са наставним предметима, његове садржаје, активности ученика, потребна средства, динамику рада по фазама и све што је потребно за успешно спровођење пројектне наставе

добијене продукте учине видљивим и представе их другима		дефинисаних циљева и исхода, указивање на успехе и тешкоће у току реализације пројекта).		
---	--	--	--	--

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Циљ садржаја часа одељењског старешине је развој моралних особина, ставова и уверења ученика, својим примером учитељ упознаје ученике са школским животом и односима који уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине

Фонд часова: **36**

ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	Начин и поступак одтваривања
ЈА И ДРУГИ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поново у школи 2. Правимо знак нашег одељења 3. Наши дланови – представљамо себе 4. Мој страх – причамо о томе шта нас плаши и како да превазиђемо страх 5. Моји снови – о чему често сањамо 6. Моје жеље 7. Лица и одећања 8. Кад сам срећан/срећна 9. Д као другарство 	<ul style="list-style-type: none"> -повезивање садржај рада са ситуацијама из свакодневног живота у школи и ван ње -одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада - организовање истраживачких активности -оцењивање позитивних страна понашања и рада и како се могу још побољшати -израда панона
БОНТОН	<ol style="list-style-type: none"> 10. Семафор лепих речи 11. Како да будемо добри – покажимо како можемо да будемо добри једни према другима 12. Помозимо старијима – у којим све ситуацијама можемо да помогнемо старијима 13. Шапутање на часу – да ли је то помоћ другу 	<ul style="list-style-type: none"> - организовање радионица - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

	или нешто друго	
ЖИВОТ У ШКОЛИ	<ul style="list-style-type: none"> 14. Мој портфолио 15. Дужност редара 16. Уређујемо учионицу – како да уредимо, чувамо и како да се понашамо у учионици; израда паноя 17. Нова година – припремамо новогодишњу приредбу и приказујемо родитељима 18. Нова година – припремамо новогодишњу приредбу и приказујемо родитељима 19. Како смо прославили Божићне празнике 20. Празници некада и сада – представом показујемо како се некада славио празник а како данас 21. Када порастем бићу 	
КУЛТУРА ПОНАШАЊА	<ul style="list-style-type: none"> 22. Када старији говоре – поштујемо старије 23. Реч је... које су нам ружне навике 24. Правимо честитку за маму, баку...поводом Осмог марта 25. Бирамо НАЈ друга у одељењу – ко се лепо понаша и опходи према другима 26. Форе и фазони – први април – Дан шале 27. Хало, ко је тамо? – како користимо телефон 28. Омиљене књиге – развијамо љубав према читању 	
БЕЗБЕДНОСТ, ЗАШТИТА ЗДРАВЉА И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	<ul style="list-style-type: none"> 29. Чувајмо своје здравље 30. Бавимо се спортом – зашто је важно упражњавање спортских активности и здравих стилова живота 31. У сусрет пролећу – чувајмо природу 32. Мобилни телефон – како и када га користимо 33. Како да безбедно користимо компјутер 34. Пратим црвени кружић – које емисије треба да гледамо на телевизији 	

	<p>35. Научили смо – шта нам се највише допало на часовима одељењског старешине ове школске године</p> <p>36. Желимо да представимо – припремамо приредбу за крај школске године</p>	
--	--	--

ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	Начин и поступак одтваривања
ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> – Дечија недеља – Свети Сава – Новогодишњи вашар (радионица) - Посета Пољопривредној школи у оквиру Дечје недеље - Изложбе и дружења поводом обележавања значајнијих датума 	<p>-добро планирање: циља, ефеката, активности ученика и наставника, начина рада</p> <p>- активностима су обухваћени сви ученици и то тако да могу да искажу: ангажованост, самосталност, сарадљивост и иницијативност</p> <p>- примењују се игралике активности којима се подстиче креативност ученика</p> <p>- користе се школски ресурси - организују се једноставне акције у којима су главни носиоци ученици</p>
ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> – уређење учионичког простора – израда новогодишњих и честитки за Дан жена – израда новогодишњих украса за новогодишњи вашар - израда тематских паноа 	
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> – прикупљање школског прибора и играчака у акцији Друг- другу у оквиру Дечје недеље – учешће у хуманитарним акцијама Црвеног крста и Ученичког парламента 	
СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> – Недеља школског спорта - Јесењи и пролећни крос - одељенска такмичења – међуодељенска такмичења - спортска такмичења у оквиру наставе у природи 	
КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> – изложбе – позоришне представе 	

	– биоскопске представе – приредбе	
--	--------------------------------------	--

ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВА У ПРИРОДИ

Циљеви екскурзије/наставе у природи су:

- очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја;
- стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена;
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу;
- развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе;
- социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима;
- развијање способности сагледавања развоја привредних могућности краја, односно региона који се обилази

Задаци програма екскурзије/наставе у природи су:

- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
- задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и игром;
- подстицање самосталности у процесу стицања знања кроз непосредне истраживачке задатке;
- развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколошких навика;
- упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;

- подстицање и стварање навике за неговање редовне физичке активности и за што чешћи боравак у природи; – формирање навика редовне и правилне исхране;
- навикавање на правилно смењивање рада, одмора и сна;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима

	ДЕСТИНАЦИЈА	ВРЕМЕ ИЗВОЂЕЊА	ТРАЈАЊЕ
ЕКСКУРЗИЈА	СЦИЛАЈНАЦ – МАНАСТИР МАНАСИЈА	мај	1 дан
НАСТАВА У ПРИРОДИ	АРАНЂЕЛОВАЦ	мај	7 дана